

ACURA ViewPoint: Příspěvek pro hosty od Branko Marcetic: Diplomatic Cables Show Rusko vidělo expanzi NATO jako červenou čáru

usrussiaaccord.org/acura-viewpoint-guest-post-by-branko-marcetic-diplomatic-cables-show-russia-saw-nato-expansion-as-a-red-line

ACURA ViewPoint

January 16, 2023

Téměř za rok stála válka na Ukrajině stovky tisíc životů a přivedla svět na pokraj, slovy prezidenta Joe Bidena, „Armagedon“. Vedle doslovného bojiště probíhala podobně hořká intelektuální bitva o příčiny války.

Komentátoři spěchali, aby prohlásili dlouho kritizovanou politiku rozšiřování NATO za irelevantní pro vypuknutí války nebo za pouhý fíkový list použitý ruským prezidentem Vladimírem Putinem k maskování toho, co Condoleezza Riceová a Robert Gates nedávno nazvali „svou mesiášskou misí“, aby „obnovila“. Ruské impérium“. Fiona Hillová, prezidentská poradkyně dvou republikánských administrativ, považovala tyto názory pouze za produkt „ruské informační války a psychologické operace“, což má za následek „masy americké veřejnosti... obviňující NATO nebo z tohoto výsledku obviňovat USA“.

Přesto přezkoumání veřejných záznamů a mnoha desítek diplomatických depeší zveřejněných prostřednictvím WikiLeaks ukazuje, že američtí představitelé si byli vědomi nebo jim bylo v průběhu let přímo řečeno, že ruští představitelé daleko za hranicemi Putina považovali rozšiřování NATO za velkou hrozbu. a provokace, že její rozšíření na Ukrajinu bylo pro Moskvu obzvlášť jasně červenou čarou, že by to rozdmýchalo a posílilo jestřábí, nacionalistické části ruského politického spektra a že by to nakonec mohlo vést k válce.

Ve zvláště prorockém souboru varování bylo americkým úředníkům řečeno, že prosazování členství Ukrajiny v NATO by nejen zvýšilo šanci ruského vměšování se do země, ale také riskovalo destabilizaci rozděleného národa – a že představitelé USA a dalších představitelů

NATO tlačili na ukrajinské vůdce, aby v reakci přetvořili toto nepřátelské veřejné mínění. To vše řekli americkým úředníkům na veřejnosti i soukromě nejen vysocí ruští představitelé, kteří šli až po prezidentský úřad, ale i spojenci NATO, různí analytici a experti, liberální ruské hlasy kritizující Putina, dokonce někdy i USA. samotní diplomaté.

Tato historie je obzvláště důležitá, protože američtí představitelé nyní testují červenou čáru, kterou Čína nakreslila kolem nezávislosti Tchaj-wanu, a riskují vojenskou eskalaci, která bude v první řadě zaměřena na ostrovní stát. Americké diplomatické záznamy týkající se rozšiřování NATO naznačují nebezpečí ignorování nebo přímého překročení červených linií jiné vojenské mocnosti a moudrost zdrženlivější zahraniční politiky, která zachází se sférami vlivu jiných mocností s péčí, jakou zacházejí se sférami vlivu Spojených států.

Předčasná výjimka

Rozšiřování NATO bylo od začátku plné. Prozápadní Boris Jelcin řekl Billu Clintonovi, že „neviděl nic jiného než ponížení pro Rusko, pokud budete pokračovat“ s plány odstoupit od slovních slibů učiněných před lety, že nebude rozšiřovat NATO na východ, a varoval, že by to „zasévalo semínko nedůvěry.“ a bude „vykládáno, a to nejen v Rusku, jako začátek nového rozkolu v Evropě“. Jak předpověděl architekt zadržování George Kennan, rozhodnutí pokračovat pomohlo rozdmýchat ruské nepřátelství a nacionalismus: Duma (ruský parlament) to prohlásil za „největší vojenskou hrozbu pro naši zemi za posledních padesát let“, zatímco vůdce opoziční komunistická strana to nazvala „Versailleskou smlouvou pro Rusko“.

V době, kdy se Putin stal prezidentem den před novým tisíciletím, „původní naděje a plány z počátku 90. let [byly] mrtvé,“ prohlásil přední liberální ruský politik. Po prvním kole rozšiřování NATO následovalo bombardování Jugoslávie ze strany NATO v roce 1999, provedené bez povolení Rady bezpečnosti OSN, což vyvolalo přerušování kontaktů Ruska s aliancí. V roce 2000 revidovaná ruská

národní bezpečnostní strategie varovala , že použití síly NATO za svými hranicemi „je hrozbou destabilizace celé strategické situace“, zatímco vojenští důstojníci a politici začali tvrdit, „ že pokud se NATO bude dále rozšiřovat, „vytvoří základnu, aby zasáhla v samotném Rusku,“ uvedl Washington Post .

Je ironií, že v příštích dvou desetiletích bude existovat jedna výjimka z rostoucího napětí kvůli plížení NATO směrem na východ, které následovalo: v prvních letech Putinova prezidentství, kdy se nový ruský prezident vzepřel ruskému establishmentu, aby se pokusil oslovit Spojené státy. Za Putina Moskva obnovila vztahy s NATO, nakonec ratifikovala smlouvu o kontrole zbrojení START II, dokonce veřejně pronesla myšlenku, že by se Rusko nakonec přidalo k alianci, a vyzvala za to své politické rivaly k útokům. Přesto pokračoval v upozorňování na tradiční obavy Moskvy z expanze aliance a řekl generálnímu tajemníkovi NATO, že je to „hrozba pro Rusko“.

„Pokud by se země jako Rusko cítila ohrožena, destabilizovalo by to situaci v Evropě a celém světě,“ řekl v projevu v Berlíně v roce 2000.

Putin zmírnil svůj odpor, když se snažil najít společnou věc s administrativou George W. Bushe. „Pokud NATO získá jinou podobu a stane se politickou organizací, samozřejmě bychom přehodnotili svůj postoj k takovému rozšiřování, pokud se máme cítit zapojeni do procesů,“ řekl v říjnu 2001 a vytáhl útoky z politických stran . rivalů a dalších ruských elit.

Když NATO poprvé udělilo Rusku konzultační roli ve svém rozhodování, Putin se snažil pomoci jeho expanzi. Italský prezident Silvio Berlusconi vznesl Bushovi „osobní žádost“ podle depeše z dubna 2002 , aby „porozuměl Putinovým domácím požadavkům“, že „musí být vnímán jako součást rodiny NATO“ a aby mu poskytl „pomoc v budování ruského veřejného mínění na podporu rozšiřování NATO. V další depeši vysoce postavený představitel ministerstva zahraničí naléhá na uspořádání summitu NATO-Rusko, který by „pomohl prezidentu Putinovi neutralizovat opozici vůči

rozšiřování“, poté, co ruský vůdce prohlásil, že by bylo umožnění rozšíření NATO bez dohody o novém partnerství NATO-Rusko politicky nemožné. pro něj.

Bylo by to naposledy, kdy je v diplomatických záznamech WikiLeaks zaznamenána jakákoli otevřenost Ruska vůči rozšiřování NATO.

Spojenci váží

V polovině roku 2000 se americko-ruské vztahy zhoršily, částečně kvůli tomu, že Putin nasytil americkou kritiku jeho rostoucího autoritářství doma, a kvůli odporu USA vůči jeho vměšování do ukrajinských voleb v roce 2004. Ale jak vysvětlil v depeši ze září 2007 prezident Nadace Nová Eurasie Andrej Kortunov, nyní ruský poradce pro zahraniční politiku, který veřejně kritizoval politiku Kremli i současnou válku, na vině byly také chyby USA, včetně Bushovy invaze do Iráku a všeobecný pocit že dal málo na oplátku za Putinovy ústupky.

"Putin se na začátku svého druhého prezidentského období jasně pustil do "integracionistické" zahraniční politiky, která byla živena teroristickými útoky z 11. září a dobrými vztahy s klíčovými vůdci, jako je prezident Bush" a dalšími předními spojenci NATO," řekl Kortunov. ke kabelu. „Nicméně,“ řekl, „řada vnímaných protiruských iniciativ“, která zahrnovala Bushovo odstoupení od Smlouvy o boji proti balistickým střelám (ABM) a „další rozšiřování NATO“, nakonec „zmařila Putinovy naděje“.

Následovalo nepřetržité bubnování varování o rozšiřování NATO, zejména pokud jde o sousední Ukrajinu a Gruzii, z velké části od spojenců Washingtonu v NATO.

„[Francouzský prezidentský diplomatický poradce Maurice] Gourdault-Montagne varoval, že otázka vstupu Ukrajiny do NATO zůstává pro Moskvu extrémně citlivá, a dospěl k závěru, že pokud v Evropě zbývá jedna potenciální příčina války, je to Ukrajina,“ píše se v depeši ze září 2005 . "Dodal, že někteří v ruské administrativě

měli pocit, že v jejich základní zóně děláme příliš mnoho, a někdo by se mohl ptát, zda by Rusové mohli zahájit tak podobný Praxe v roce 1968, aby viděli, co udělá Západ."

To bylo jen jedno z mnoha podobných varování od francouzských představitelů, že připuštění dvou států by například „překřížilo ruské 'překážky'“. Televizní záznam z února 2007 zaznamenává, jak tehdejší generální ředitel pro politické záležitosti Gérard Araud vyprávěl o „půlhodinovém protiamerickém hárání“ Putina na setkání o den dříve, na kterém „spojil všechny body“ ruského neštěstí s chováním USA, včetně „jednostrannosti USA, popírání reality multipolarity [a] protiruské povahy rozšiřování NATO.

Německo rovněž opakovaně vyjádřilo obavy z potenciálně špatné reakce Ruska na akční plán členství v NATO (MAP) pro tyto dva státy, přičemž zástupce poradce pro národní bezpečnost Rolf Nickel zdůraznil, že vstup Ukrajiny byl obzvláště citlivý. „Zatímco Gruzie byla jen broukem na medvědí kůži, Ukrajina byla neoddělitelně ztotožňována s Ruskem, když se v roce 988 vrátila k Vladimíru z Kyjeva,“ vyprávěl Nickel podle depeše.

Ostatní spojenci NATO opakovali podobné obavy. V depeši z ledna 2008 Itálie potvrdila, že je „silným zastáncem“ vstupu dalších států do aliance, „ale má obavy z provokace Ruska úspěchanou gruzínskou integrací“. Norský ministr zahraničí (a dnes premiér) Jonas Gahr Støre se podobně vyjádřil v depeši z dubna 2008, i když trval na tom, že Rusko nesmí mít možnost vetovat rozhodnutí NATO. „Zároveň říká, že rozumí námitkám Ruska proti rozšiřování NATO a že aliance musí pracovat na normalizaci vztahů s Ruskem,“ píše se v depeši.

Téměř úplný konsensus

Myslitelé a analytici, s nimiž se američtí představitelé radili, rovněž objasnili obavy ruské elity ohledně NATO a jeho rozšiřování a také to, jak daleko mohou zajít, aby tomu čelili. Mnohé z nich předal

tehdejší americký velvyslanec v Rusku William Burns, dnes sloužící jako Bidenův ředitel CIA.

Burns líčil své rozhovory s různými „ruskými pozorovateli“ z regionálních i amerických think-tanků a v březnu 2007 došel k závěru, že „rozšíření NATO a rozmístění americké protiraketové obrany v Evropě hraje s klasickým ruským strachem z obklíčení“. Vstup Ukrajiny a Gruzie „představuje pro Rusko ‚nemyslitelnou‘ těžkou situaci,“ uvedl o šest měsíců později a varoval, že Moskva „způsobí v Gruzii dost problémů“ a počítal s „pokračujícím politickým zmatkem na Ukrajině“, aby to zastavil. V obzvláště precizní sadě kabelů shrnul názory vědců, že vznikající rusko-čínský vztah byl z velké části „vedlejší produkt ‚špatné‘ politiky USA“ a byl neudržitelný — „pokud pokračující rozšiřování NATO nestlačí Rusko a Čínu ještě těsněji k sobě“.

Kabely zaznamenávají, jak ruští intelektuálové napříč politickým spektrem opakují takové body. Jeden telegram z června 2007 zaznamenává slova „odborníka na liberální obranu“ a „liberálního redaktora“ předního ruského zahraničněpolitického časopisu, že poté, co Rusko udělalo „vše pro ‚pomoc‘ USA po 11. září, včetně otevření Střední Asie pro koaliční protiteroristické úsilí,“ očekávala „respekt k ‚legitimním zájmům Ruska““. Místo toho, Ljukanov řekl, byla „čelena rozšiřování NATO, konkurenci s nulovým součtem v Gruzii a na Ukrajině a americkým vojenským zařízením. na ruském dvorku.“

„Ukrajina byla z dlouhodobého hlediska nejvíce potenciálně destabilizujícím faktorem v americko-ruských vztazích, vezmeme-li v úvahu úroveň emocí a neuralgií vyvolaných její snahou o členství v NATO,“ řekl Dmitrij Trenin, tehdejší zástupce ředitele ruského úřadu. pobočka Carnegie Endowment for International Peace se sídlem v USA, v kabelu Burns z února 2008 . Pro Ukrajinu, řekl prorocky , by to znamenalo

prvky uvnitř ruského establishmentu by byly povzbuzovány, aby se vměšovaly, stimulovaly by americkou zjevnou podporu protichůdných politických sil a ponechaly USA a Rusko v klasické konfrontační pozici.

Nesouhlas s rozšiřováním NATO na východ, zejména na Ukrajinu a Gruzii, byl skutečně „jednou z mála bezpečnostních oblastí, kde panuje téměř úplná shoda mezi ruskými tvůrci politik, odborníky a informovanou populací,“ napsal v březnu 2008 . Ukrajina byla „linie poslední instance“, která by dokončila obklíčení Ruska, řekl jeden odborník na obranu a její vstup do NATO byl ruskou politickou elitou všeobecně považován za „nepřátelský čin“. Jiní experti varovali, že „Putin by byl nucen reagovat na ruské nacionalistické pocity proti členství“ v Gruzii a že MAP pro obě by vyvolaly omezení skutečné touhy ruské armády po spolupráci s NATO.

Od liberálů po zastánce tvrdé linie

Tito analytici opakovali to, co depeše ukazují, že američtí představitelé znovu a znovu slyšeli od samotných ruských představitelů, ať už diplomatů, členů parlamentu nebo vysokých ruských úředníků až do prezidentského úřadu, zaznamenaných v téměř třech tuctech depeší.

Rozšiřování NATO bylo „znepokojivé“, řekl jeden člen Dumy, zatímco ruští generálové byli „podezřívaví k záměrům NATO a USA,“ zaznamenávají depeše . Jak řekli analytici a představitelé NATO, představitelé Kremlu charakterizovali návrhy NATO týkající se Gruzie a Ukrajiny jako obzvláště nevhodné, přičemž velvyslanec při NATO Dmitrij Rogozin v depeši z února 2008 zdůraznil, že nabídka MAP buď „by negativně ovlivnila vztahy NATO s Ruskem“ a „zvýšit napětí podél hranic mezi NATO a Ruskem.

Náměstek ministra zahraničí Grigorij Karasin „podtrhl hloubku ruské opozice“ vůči jejich členství, což jsou různé kabelové státy z března 2008, a zdůraznil, že politická elita „pevně věří“, že

„představuje přímou bezpečnostní hrozbu pro Rusko“. Budoucnost, řekl, spočívala na „strategické volbě“, kterou učinil Washington ohledně „jakého druhu Ruska“ se chce vypořádat: „Rusko, které je stabilní a připravené klidně diskutovat o problémech s USA, Evropou a Čínou, nebo to je hluboce znepokojené a plné nervozity.“

Mnoho úředníků – včetně tehdejšího ředitele pro bezpečnost a odzbrojení Anatolije Antonova, dnes sloužícího jako ruský velvyslanec ve Spojených státech – varovalo, že postup vpřed povede k méně kooperativnímu Rusku. Posunutí hranic NATO ke dvěma bývalým sovětským státům „ohrozilo bezpečnost Ruska a celého regionu a mohlo by také negativně ovlivnit ochotu Ruska spolupracovat v [Radě NATO-Rusko],“ varoval jeden úředník ministerstva zahraničí, zatímco jiní poukazovali na politiku vysvětlit Putinovy hrozby pozastavením smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě (CFE). „CFE by nepřežila rozšíření NATO,“ zněla ruská hrozba v jednom depeši z března 2008 .

Možná nejvýstižnější byla slova ruského ministra zahraničí Sergeje Lavrova, v té době na Západě uznávaného veterána diplomata, který ve funkci působí dodnes. Nejméně osm depeší, z nichž řadu napsal Burns, zaznamenává Lavrovova vyjádření nesouhlasu s rozšířením NATO na Ukrajinu a Gruzii v průběhu let 2007-08, kdy Bushovo rozhodnutí, přes námitky spojenců veřejně potvrdit jejich budoucí přistoupení, vedlo ke špičce napětí.

„Zatímco Rusko mohlo věřit prohlášením Západu, že NATO nebylo namířeno proti Rusku, když se člověk podívá na nedávné vojenské aktivity v zemích NATO... musely být hodnoceny ne podle deklarovaných záměrů, ale podle potenciálu,“ uvádí Burnsovo shrnutí výroční zahraniční politiky Lavrova . Tentýž den, napsal, mluvčí ministerstva zahraničí varoval, že „pravděpodobná integrace Ukrajiny do NATO by vážně zkomplikovala mnohostranné rusko-ukrajinské vztahy“ a přiměla Moskvu k „musí přijmout vhodná opatření“.

Kromě toho, že jde o snadný způsob, jak získat domácí podporu od nacionalistů, Burns napsal: „Ruský odpor vůči členství Ukrajiny a Gruzie v NATO je jak emocionální, tak založený na vnímaných strategických obavách z dopadu na ruské zájmy v regionu.“

„Zatímco ruský odpor proti prvnímu kolu rozšiřování NATO v polovině 90. let byl silný, Rusko se nyní cítí schopno reagovat důrazněji na to, co vnímá jako akce odporující jeho národním zájmům,“ uzavřel.

Lavrovovu kritiku sdílela řada dalších představitelů, ne všichni zastánci tvrdé linie. Burns vyprávěl o schůzce s bývalým premiérem Jevgenijem Primakovem, Gorbačovovým chráněncem, který jednal o prvním rozšíření NATO s Madeleine Albrightovou, která ho po letech vřele chválila jako pragmatika. Americký tlak na MAP pro Gruzii a Ukrajinu „rozzuřil“ Rusy a ohrožoval další oblasti strategické spolupráce mezi USA a Ruskem,“ řekl Primakov podle Burnse a zmínil se, že později ten den v televizi bude dotázán na přehodnocení statusu Krymu jako ukrajinského území. „[T]oto je druh diskuse, kterou vytváří MAP,“ řekl – což znamenalo, že rozdmýchala nacionalistické a tvrdé nálady.

"Primakov řekl, že Rusko se nikdy nevrátí do éry počátku 90. let a bylo by 'kolosální chybou' myslet si, že dnešní reakce Ruska budou odrážet reakce v době jeho strategické slabosti," uvádí Burnsův telegram na závěr.

Šlo to až na vrchol, jak američtí představitelé poznámali v depeších v reakci na slavný pronikavý projev, který Putin pronesl na Mnichovské bezpečnostní konferenci v únoru 2007, kdy Putin napadl rozšiřování NATO a další politiku jako součást širšího, destabilizujícího zneužívání USA. svého statutu jediné supervelmoci. Putinův tón mohl být „neobvykle ostrý“, řekl Primakov Burnsovi, ale jejich obsah „odrážel dobře známé ruské stížnosti před Putinovým zvolením“, což ukazuje skutečnost, že „mluvící hlavy a členové Dumy byli téměř jednomyslní“ při podpoře projevu. O rok později telegram

z března 2008 informoval o posledním dvouhodinovém setkání německé kancléřky Angely Merkelové s Putinem, na kterém „tvrdě argumentoval“ proti MAP pro Ukrajinu a Gruzii.

Putinův odchod

Jakékoli iluze, které by se tento postoj vypařil s Putinovým odchodem z prezidentského úřadu, byly rychle rozptýleny. Taková varování pokračovala, a pokud vůbec něco, nabyla na intenzitě poté, co Putina nahradil jeho liberální nástupce Dmitrij Medveděv, jehož vzestup vyvolal naději na demokratičtější Rusko a zlepšení americko-ruských vztahů.

Za Medveděva vydávali úředníci od ruského velvyslance při NATO a různí úředníci na ministerstvu zahraničí až po předsedu výboru pro mezinárodní záležitosti Dumy v podstatě stejná varování, ukazují depeše. V některých případech, jako v případě Karasina a Lavrova , tyto dlouhodobé stížnosti podávali titíž úředníci.

Sám Medveděv „zopakoval dobře známé ruské postoje k rozšiřování NATO“ Merkelové na své první cestě do Evropy v červnu 2008 , i když se vyhýbal předkládání MAP konkrétně pro Ukrajinu a Gruzii. „Za zdvořilým chováním Medveděva zůstala ruská opozice vůči rozšiřování NATO podle konzervativních i umírněných pozorovatelů červenou linií,“ píše se v jednom telegramu z června 2008, což je názor sdílený předním liberálním analytikem. Dokonce i kritici po jeho pravici četli Medveděvova slova jako „implicitní závazek použít ruské ekonomické, politické a sociální páky ke zvýšení nákladů pro Ukrajinu a Gruzii“, pokud se přiblíží k alianci. Autor depeše, zástupce vedoucího mise na americké ambasádě v Moskvě Daniel Russell, dospěl k závěru, že „souhlasí[s] s obecnou moudrostí.

V srpnu 2008 , po válce s Gruzii, začal Medveděv znít mnohem více jako jeho předchůdce, hrozil přerušением svazků s aliancí a opakoval křivdy ohledně obklíčení. V depeši z doby po skončení pětidenní války – jejíž rozpoutání by měla zpráva zadaná EU později obviňovat

gruzínskou vládu – uvádí, že „dokonce i ti nejprozápadnější političtí experti“ „ukazovali prstem na USA“. ohrozily americko-ruské vztahy, přičemž USA odmítly obavy Ruska mimo jiné z rozšíření NATO, což je klíčovou součástí některých jejich analýz. Jeden analytik v reakci na Burnse tvrdil, že Rusko se konečně cítilo „dost silné, aby se postavilo Západu“, když ignorovalo jeho obavy.

Tyto obavy byly ústředním bodem kulatého stolu ruských analytiků o několik měsíců později, v lednu 2009 v telegramu, kteří vysvětlovali skupině navštěvujících amerických kongresmanů „hlubokou nelibost“ Rusů s americkou vládou a zdůraznili „hořký rozvod“ mezi Ruskem a Gruzii. s Ukrajinou by to bylo ještě ošklivější. Prosazování MAP pro zemi „pomohlo ,nenávisníkům Ameriky dostat se k moci‘ v Rusku a dalo legitimitu vizi zastávce tvrdé linie ,pevnosti Rusko‘,“ řekl jeden z nich.

Jak ukazují depeše, stále častěji taková varování přicházela od liberálů, dokonce i od těch, kteří předtím nepovažovali NATO a Spojené státy za hlavní ruské hrozby. V depeši ze srpna 2008 bylo popsáno setkání s ruským ombudsmanem pro lidská práva velvyslancem Vladimírem Lukinem – popisovaným jako „liberál na ruské politické scéně, někdo nakloněný spolupráci s USA“ – který vysvětlil Medveděvovo poválečné uznání nezávislosti odtržených regionů Gruzie, proti kterému se zpočátku stavěl jako bezpečnostní odpověď na posun NATO směrem k ruským hranicím. Protože eskalace, jako je dohoda mezi USA a Polskem o protiraketové obraně z roku 2008, ukázala, že protiruské akce „se nezastaví,“ řekl, "Moskva musela ukázat, že stejně jako USA může a udělá kroky, které považuje za nezbytné k obraně svých zájmů."

Depeše dospěla k závěru, že Lukinovy názory „odrážejí myšlení většiny elit ruské zahraniční politiky“.

Prodej NATO Ukrajině

Kromě Burnse – jehož memoranda z Bushovy éry varující před širokým ruským odporem vůči rozšiřování NATO a tím, že by vyvolala intenzivnější vměšování na Ukrajině, se od ruské invaze proslavila – představitelé USA většinou reagovali odmítnutím.

Ruské námitky proti politice a další dlouho doutnající problémy byly v depeších znovu a znovu popisovány jako „často slýchané“, „staré“, „nic nového“ a „z velké části předvídatelné“, „známá litanie“ a „přehánění“. „, která „poskytla jen málo nové substance“. Dokonce i postoj Norského spojence v NATO, že rozumí ruským námitkám, i když odmítlo nechat Moskvu vetovat kroky aliance, byl označen za případ „papouškování ruské linie“.

Američtí představitelé podobně odmítali výslovná varování – od představitelů Kremlu, spojenců NATO, expertů a analytiků, dokonce i ukrajinského vedení – že Ukrajina je „vnitřně rozdělena v otázce členství v NATO“ a že veřejná podpora tomuto kroku „není plně zralá“. Rozkol mezi východem a západem v zemi kvůli této myšlence ji učinil „riskantní“, varovali němečtí představitelé, a mohl by „rozbít zemi“. Všichni tři její přední politici „zaujali zahraničněpolitická stanoviska založená na vnitropolitických úvahách, s malým ohledem na dlouhodobé dopady na zemi,“ uvedli.

Právě tito politici dali jasně najevo, že tam není veřejné mínění, ať už protiruský ministr zahraničí Volodymyr Ogryzko, nebo k Rusku přátelštější premiér Viktor Janukovyč – později klamavě vylíčený jako loutka Kremlu a sesazený z funkce prezidenta při protestech na Majdanu v roce 2014 – který chlubil se americkému diplomatovi, že za jeho funkčního období přeskočila podpora NATO. V reakci na to, jak ukazují depeše, představitelé NATO naléhali na ukrajinské vůdce, aby zaujali pevný veřejný postoj ve prospěch přistoupení, a diskutovali jak přesvědčit ukrajinské obyvatelstvo, „aby k tomu byli příznivější“. Ogryzko později Merkelové prozradil, že „osvětová kampaň již probíhá“ a že Ukrajina „projednávala otázku veřejných vzdělávacích kampaní se Slovenskem a dalšími státy, které nedávno vstoupily do NATO“.

Stalo se tak navzdory přiznaným rizikům. Kabely zaznamenávají, že liberální ruští analytici varují, „že [ukrajinský prezident Viktor] Juščenko využíval členství v NATO k podpoře ukrajinské národní identity, která vyžadovala postavit Rusko do role nepřítele“, a že „protože členství v ukrajinské vnitřní politice zůstalo rozdělující, vytvořilo otevření pro ruskou intervenci.“

„Odborníci nám říkají, že Rusko se obzvláště obává, že silné rozdělení na Ukrajině ohledně členství v NATO, s velkou částí etnicko-ruské komunity proti členství, by mohlo vést k velkému rozkolu, zahrnujícímu násilí nebo v nejhorším případě občanskou válku,“ napsal Burns . února 2008 . Rusko, napsal, by se pak „muselo rozhodnout, zda zasáhne; rozhodnutí, kterému Rusko nechce čelit.“

Navzdory odmítavému postoji mnoha amerických představitelů části amerického státního bezpečnostního establishmentu jasně chápaly, že ruské námitky nejsou pouhým „natahováním svalů“. Úzkost Kremlu z „přímého vojenského útoku na Rusko“ byla „velmi reálné“ a mohla by přimět jeho vůdce k unáhleným, sebezničujícím rozhodnutím, uvedla zpráva z roku 2019 od Pentagonem financované RAND Corporation, která prozkoumala teoretické strategie pro nadměrné rozšiřování Ruska . .

Uvedla, že „poskytnutí většího vojenského vybavení a poradenství USA“ Ukrajině by mohlo vést Moskvu k „reagování zahájením nové ofenzívy a obsazením většího ukrajinského území“ – což není nutně dobré pro zájmy USA, natož Ukrajiny, poznamenala.

Upozornění Ignorována

Nicméně v letech, měsících a týdnech, které vedly k ruské invazi, postupné americké administrativy pokračovaly stejným směrem.

Spolupráce Ukrajiny s NATO se „časem prohlubovala“, říká dnes samotná aliance . Do vypuknutí války země často hostila západní jednotky na vojenské základně, její vojáci absolvovali výcvik NATO , plánovala dvě nové námořní základny spojené s NATO a obdržela

bezprecedentní sumy americké vojenské pomoci, včetně útočných zbraní – politika Donalda Trumpa. jeho liberální předchůdce výslovně odmítl, z obavy z vyvolání katastrofální reakce Moskvy. Tři měsíce před invazí podepsaly Ukrajina a Spojené státy aktualizovaná Charta strategického partnerství „řízená“ Bushovou kontroverzní bukurešťskou deklarací, která prohloubila bezpečnostní spolupráci mezi oběma zeměmi a podpořila aspirace Ukrajiny na členství, v Moskvě považována za eskalaci.

Jak se americká vojenská aktivita v regionu od roku 2016 zvýšila, někdy zahrnující Ukrajinu a Gruzii, vzrostlo také napětí mezi NATO a Ruskem. Zatímco Moskva veřejně protestovala proti americkým misím, o kterých se experti obávali, že jsou příliš provokativní, síly NATO a Ruska zažily tisíce nebezpečných vojenských střetnutí v regionu i jinde. V prosinci, s narůstajícími obavami z invaze, Putin Bidenovi osobně řekl, že „rozšíření západní aliance na východ bylo hlavním faktorem v jeho rozhodnutí poslat vojáky k ukrajinské hranici,“ uvedl Washington Post .

Nic z toho neznamena, že při vypuknutí války nehrály žádnou roli jiné faktory, od ruských domácích tlaků a Putinova vlastního zastřené pohledu na ukrajinskou nezávislost až po četné další známé ruské křivdy vůči politice USA, které se také často objevují v diplomatických záznamech. Ani to neznamena, jak tvrdí jestřábi, že to nějak „ospravedlňuje“ Putinovu válku, stejně jako pochopení toho, jak americká zahraniční politika podněcovala protiamerický terorismus „ospravedlňuje“ tyto zločiny.

Znamená to, že tvrzení, že ruské nespokojenost s rozšiřováním NATO je irelevantní, jsou pouhým „fíkovým listem“ čisté expanzionismu nebo jednoduše kremelskou propagandou, tato dlouhá historická zpráva vyvrací. Postupné americké administrativy spíše prosazovaly tuto politiku, přestože byly léta hojně varovány – včetně analytiků, kteří jim radili, spojenců, dokonce i jejich vlastních představitelů – že

to přiživí ruský nacionalismus, vytvoří nepřátelštější Moskvu, podpoří nestabilitu a dokonce občanská válka na Ukrajině a mohla by nakonec vést k ruské vojenské intervenci, což se nakonec stalo.

"Nepřijímám něčí červenou linii," řekl Biden před invazí, když jeho administrativa odmítla jednání s Moskvou o statusu Ukrajiny do NATO. Můžeme si jen představovat svět, ve kterém měl on a jeho předchůdci.

Branko Marcetic je jakobínský spisovatel a autor knihy Yesterday's Man: The Case Against Joe Biden. Žije v Chicagu, Illinois.